

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **S. - K. v B.**, IČO: X., proti povinnej: **A. K., nar. X., naposledy bytom K.**, zastúpenej: J. G., súdna tajomníčka Okresného súdu Bratislava II, **o vymoženie uloženej povinnosti**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 2743/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky z 19. novembra 2012 proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 5. mája 2011, č. k. 37 Er 2743/2006-30 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2011, č. k. 18 CoE 524/2011-36, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 7. decembra 2011, č. k. 18 CoE 524/2011-36 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava II z 5. mája 2011, č. k. 37 Er 2743/2006-30 sa **z r u š u j ú** a vec sa **v r a c i a** Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava II vydal 6. júla 2006 poverenie na vykonanie exekúcie na základe blokovej pokuty Okresného riaditeľstva PZ Bratislava I, č. k. AA 1054324 zo dňa 17. septembra 2003.

Na základe podnetu súdneho exekútora na zastavenie exekúcie Okresný súd Bratislava II uznesením z 26. októbra 2009, č. k. 37 Er 2743/2006-16 exekúciu v zmysle § 57 a § 58 ods. 1 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zastavil.

Okresný súd Bratislava II, ako súd prvého stupňa uznesením z 5. mája 2011, č. k. 37 Er 2743/2006-30 zaviazal oprávneného zaplatiť súdnemu exekútorovi Mgr. V. U. trovy

exekúcie vo výške 37,19 eur do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodol tak v súlade s § 196 a § 203 Exekučného poriadku, v spojení s ust. § 14 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov.

Na odvolanie oprávneného v časti náhrady trov exekúcie Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací uznesením zo 7. decembra 2011, č. k. 18 CoE 524/2011-36 uznesenie okresného súdu vo výroku o trovách exekúcie potvrdil.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že exekúcia bola zastavená z dôvodu, že právo oprávneného, vyplývajúce z rozhodnutia o priestupku, bolo prekludované. Súdnemu exekútorovi vzniklo pri výkone exekučnej činnosti právo na úhradu účelne vynaložených trov exekúcie. Povinná bola v exekučnom konaní úspešná, pretože toto bolo zastavené.

Súd vyvodil záver, že k zastaveniu exekúcie nedošlo zavinením povinnej, ale márnym uplynutím času ako objektívnej kategórie a nie je preto možné zaviazat' na náhradu trov exekúcie povinnú. Zodpovednosť za výsledok exekučného konania má oprávnený, keďže ide o jeho procesný neúspech (pohľadávka oprávneného nebola uspokojená). Preto súd prvého stupňa správne rozhodol, keď zaviazal na zaplatenie trov vzniknutých exekútorovi oprávneného. Navyše, z obsahu spisu vyplýva, že oprávnený sa obrátil na súdneho exekútora s návrhom na vykonanie exekúcie až takmer dva roky po tom, čo sa exekučný titul stal vykonateľným, čím podstatne znížil možnosť vymoženia svojej pohľadávky.

Na podnet oprávneného podal proti uvedeným uzneseniam okresného súdu a krajského súdu mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Obe rozhodnutia navrhol zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod namietal nesprávne právne posúdenie veci podľa § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Uvedené zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v § 197 Exekučného poriadku, v zmysle ktorej náklady na výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to,

že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Uviedol, že v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom ustanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie uvedenej výnimky. Generálny prokurátor Slovenskej republiky zaujal názor, že pokiaľ oprávnený podal včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnený nemohol postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto konania ovplyvniť. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný z úradnej moci exekúciu zastaviť. Generálny prokurátor Slovenskej republiky vyslovil názor, že ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. Oprávnenému nemožno uložiť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie. Vždy treba skúmať, či oprávnený procesné zaviniť zastavenie exekúcie a aj mieru jeho zavinenia. Procesné zavinenie oprávneného nemožno založiť na jeho úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenému.

Oprávnený sa s obsahom mimoriadneho dovolania stotožnil.

Súdny exekútor a povinná sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243g O. s. p.) na základe podnetu orgánu konajúceho v mene oprávneného (§ 243e ods. 1 a ods. 2 O. s. p.), a že je prípustné (§ 243f ods. 2 O. s. p. a contrario), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky v mimoriadnom dovolaní ako dovolací dôvod uviedol, že napadnuté uznesenia súdov nižšieho stupňa v časti o trovách exekúcie spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 196 veta prvá Exekučného poriadku, za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a ods. 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 Exekučného poriadku upravujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však zväži, ktoré trovy

potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku vo svojom texte teda umožňuje súdu pri zastavení exekúcie prelomiť zásadu zakotvenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, že trovy exekúcie uhrádza zásadne povinný, a oprávňuje ho uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie oprávnenému. Predpokladom takéhoto postupuje určitá forma procesného zavinenia oprávneného.

V predmetnej veci nebol splnený žiadny z uvedených zákonných predpokladov, teda nebol splnený ani dôvod pre použitie citovanej výnimky. Pod zavinením oprávneného v zmysle § 203 ods. 1 Exekučného poriadku treba rozumieť také porušenie procesných predpisov zo strany oprávneného, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, podľa ktorého, pokiaľ oprávnený podal včas návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jeho procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na jeho vykonanie. Oprávnený skutočne nemohol nijako ovplyvniť postup súdu vo vykonávacom konaní, resp. postup súdneho exekútora v exekučnom konaní, ako i dĺžku trvania tohto postupu, teda ani prípadné vykonanie exekučného titulu do straty jeho účinnosti v priebehu konania. Navyše súd by mal ex offo povinnosť exekúciu zastaviť, ak by v priebehu konania zistil stratu účinnosti exekučného titulu.

Vychádzajúc z uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že rozhodnutia krajského, ako aj okresného súdu o trovách exekúcie, spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami. Rovnaký právny záver prijal už Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo viacerých svojich rozhodnutiach riešiacich obdobnú právnu problematiku (porovnaj napr. sp. zn. 3 MCdo 11/2009, 4 MCdo 11/2008, 5 MCdo 20/2011, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie okresného súdu podľa § 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 14 augusta 2013

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová